

Комисията предлага действия за защита на правата на детето и подкрепа на децата в нужда

Брюксел, 24 март 2021 г.

Днес Комисията прие първата [всеобхватна стратегия на ЕС за правата на детето](#), както и предложение за [препоръка на Съвета за създаване на европейска гаранция за децата](#), за да насърчи равните възможности за децата, изложени на риск от бедност или социално изключване. При подготовката на двете инициативи Комисията съвместно с водещи световни организации за защита на правата на детето събра мненията на над 10 000 деца.

Стратегия на ЕС: шест тематични области и предложени действия

- Децата като двигатели на промяната в демократичния живот:** Комисията предлага редица действия — от изготвяне на правни текстове, съобразени с интересите на децата, до провеждане на консултации с деца в контекста на Конференцията за бъдещето на Европа и изпълнението на пакта за климата и Зеления пакт. Държавите членки следва също така да позволят участието на децата в гражданския и демократичния живот.
- Правото на децата да реализират пълния си потенциал независимо от социалния си произход:** Комисията се стреми да създаде европейска гаранция за децата, за да се бори с детската бедност и социалното изключване. Комисията например ще обърне внимание и на психичното здраве на децата и ще подпомогне предоставянето на здравословната и устойчива храна в училищата в ЕС. Комисията ще се стреми към по-добри стандарти за образование и грижи в ранна детска възраст в целия ЕС и ще изгради приобщаващо и качествено образование.
- Правото на децата да живеят без насилие:** Комисията ще предложи законодателство за борба с основаното на пола насилие и домашното насилие и ще представи препоръки за предотвратяване на вредни практики срещу жени и момичета. Държавите членки се приканват да изградят интегрирани системи за закрила на детето и да подобрят функционирането им, както и да засилят отговора си на насилието в училищата, както и да приемат национално законодателство, за да се сложи край на телесното наказание във всички ситуации.
- Правото на децата на правосъдие, съобразено с интересите на детето,** в качеството им на жертви, свидетели, заподозрени, обвинени в извършване на престъпление или страна в съдебно производство. Например Комисията ще допринесе за специализирано съдебно обучение и работа със Съвета на Европа за прилагане на насоките от 2010 г. за правосъдие, съобразено с интересите на детето. Държавите членки се приканват да подкрепят например обучението и да разработят надеждни алтернативи на съдебните действия, като алтернативи на задържането или медиацията по граждански дела.
- Правото на децата безопасно да се ориентират в цифровата среда и да се възползват от нейните възможности:** Комисията ще актуализира [европейската стратегия за по-добър интернет за децата](#), а предложеният [законодателен акт за цифровите услуги](#) има за цел да осигури безопасна дейност онлайн. Комисията призовава държавите членки да прилагат ефективно правилата за защита на децата, съдържащи се в преразгледаната Директива за аудио-визуалните медийни услуги, и да подкрепят развитието на основните цифрови умения на децата. Комисията също така настоятелно призовава дружествата в областта на ИКТ да се решат въпроса с вредното поведение онлайн и да премахват незаконното съдържание.
- Правата на децата по света:** Правата на децата са универсални и ЕС засилва ангажимента си за защита, насърчаване и прилагане на тези права в световен мащаб и в многостранната сфера. Това ще бъде постигнато например чрез разпределяне на 10 % от средствата за хуманитарна помощ за образование при извънредни ситуации и продължителни кризи. До 2022 г. Комисията ще изготви план за действие за младежта с цел насърчаване на участието на младежта и децата в световен мащаб и укрепване на капацитета за закрила на детето в делегациите на ЕС. Комисията поддържа също така политика на нулева толерантност по

отношение на детския труд.

Новата европейска гаранция за децата

През 2019 г. почти 18 милиона деца в ЕС (22,2 % от децата) са живели в домакинства, изложени на риск от бедност или социално изключване. Това води до порочен кръг на неравностойно положение между поколенията, който оказва дълбоко и дългосрочно въздействие върху децата. Европейската гаранция за децата има за цел да прекъсне този порочен кръг и да насърчи равните възможности, като гарантира достъп до набор от основни услуги за деца в нужда (под 18-годишна възраст — изложени на риск от бедност или социално изключване) .

В рамките на европейската гаранция за децата на държавите членки се препоръчва да осигурят **свободен и ефективен достъп** за децата, нуждаещи се от:

- **образование и грижи в ранна детска възраст** — например избягване на сегрегирани класове;
- **образователни и училищни дейности** — например подходящо оборудване за дистанционно обучение и училищни пътувания;
- **най-малко едно здравословно хранене през всеки учебен ден**; както и
- **здравеопазване** — например улесняване на достъпа до медицински прегледи и програми за здравен скрининг.

Тези услуги следва да бъдат безплатни и лесно достъпни за децата в нужда.

Комисията също така препоръчва на държавите членки да предоставят на децата в нужда **ефективен достъп до здравословно хранене и подходящо жилищно настаняване**: Например децата следва да получават здравословна храна и извън учебните дни, а бездомните деца и техните семейства следва да имат достъп до подходящо жилищно настаняване.

При набелязването на нуждаещите се деца и разработването на национални мерки държавите членки следва да вземат предвид специфичните нужди на хората в неравностойно положение, като например тези, които са бездомни, с увреждания, с несигурно семейно положение, мигрантски произход или произход от расово или етническо малцинство, или се нуждаят от алтернативни грижи.

Финансиране от ЕС в подкрепа на тези действия се предоставя по линия на Европейския социален фонд плюс ([EFS +](#)), който финансира проекти, които насърчават социалното приобщаване, борбата с бедността и инвестирането в хората, както и от Европейския фонд за регионално развитие, InvestEU и Механизма за възстановяване и устойчивост.

Изявления на членовете на колегиума:

Заместник-председателят по въпросите на демокрацията и демографията Дубравка **Шуица** заяви: *Тази нова всеобхватна стратегия на ЕС за правата на детето бележи важен етап в работата ни за децата и заедно с тях. Благодарим на всяко дете за неговия принос към тази важна инициатива. Тя изпраща послание на надежда и представлява призив за действие в целия ЕС и извън него. С тази стратегия подновяваме ангажимента си за изграждане на по-здрави, устойчиви и равни общества за всички, в които всяко дете е включено, защитено и разполага с възможности. Политиката на днешния и утрешния ден се провежда за нашите деца и заедно с тях. По този начин укрепваме демокрациите си.*

Комисарят, отговарящ за работните места и социалните права, Никола **Шмит** заяви: *Още преди пандемията 22 % от децата в ЕС са били изложени на риск от бедност или социално изключване. Това трябва да бъде немислимо в Европа. През изминалата година тези вече съществуващи неравенства станаха още по-големи. Трябва да прекъснем този опасен цикъл и да гарантираме, че нуждаещите се деца имат достъп до здравословно хранене, образование, здравеопазване и подходящо жилищно настаняване, независимо от техния произход. Комисията е готова да подкрепя държавите членки по всички възможни начини, за да окаже реална промяна в живота на децата.*

Комисарят по въпросите на правосъдието Дидие **Рейндерс** каза: *Всяко дете в ЕС има право на същата закрила и достъп до основни услуги, независимо от произхода му. Всяко трето дете в ЕС обаче е подложено на някаква форма на диференцирано третиране. От неравния достъп до цифрови технологии или социално-икономическа подкрепа до липсата на защита от злоупотреби у дома, твърде много деца се нуждаят от допълнителна помощ. Новата стратегия, която представяме днес, е план за постигането на тази цел.*

Следващи стъпки

Изпълнението на стратегията на ЕС ще бъде наблюдавано на равнището на ЕС и на национално равнище, а Комисията ще докладва за напредъка на годишния [форум на ЕС за правата на детето](#). В края на 2024 г. ще бъде извършена оценка на стратегията с участието на деца.

Комисията призовава държавите членки бързо да приемат предложението за препоръка на Съвета за създаване на европейска гаранция за децата. В срок от шест месеца след приемането ѝ правителствата се насърчават да представят на Комисията националните планове за действие за нейното изпълнение. Комисията ще наблюдава напредъка в рамките на европейския семестър и при необходимост ще публикува специфични за всяка държава препоръки.

Контекст

Както беше подчертано от над 10 000 деца в приноса им към изготвянето на днешния пакет, децата във и извън ЕС продължават да страдат от социално-икономическо изключване и дискриминация поради своя произход, статут, пол или сексуална ориентация — или поради тези на родителите си. Гласовете на децата невинаги се чуват и техните възгледи невинаги се вземат предвид по въпроси, които ги засягат. Тези предизвикателства бяха изострени от пандемията от COVID-19. Комисията отговаря с всеобхватна стратегия за следващите четири години, която има за цел продължи всички действия на ЕС за защита и утвърждаване на правата на децата, като въведе ясни действия за подобряване. Стратегията следва също така да подпомага държавите членки да използват по най-добрия начин средствата на ЕС.

Председателят **Фон дер Лайен** обяви европейската гаранция за децата в своите политически насоки за периода 2019—2024 г. Европейската гаранция за децата допълва втория стълб на стратегията за правата на детето. Тя е също така ключов резултат от плана за действие по [Европейския стълб на социалните права](#), приет на 4 март 2021 г., и съответства пряко на принцип 11 от Стълба: Грижи и подкрепа за децата. В плана за действие се предлага цел до 2030 г. ЕС да намали с поне 15 милиона броя на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване, включително поне 5 милиона деца.

За повече информация

[Уебстраница](#) и Информационни документи: [Стратегия на ЕС за правата на детето](#) и [европейска гаранция за децата](#)

[Съобщение за медиите — „Децата говорят за правата и бъдещето, които искат“](#)

Нашата Европа. Нашите права. Нашето бъдеще. [Пълен доклад/ Обобщен доклад тук](#)

[Последна информация относно плана за действия по Европейския стълб на социалните права](#)

IP/21/1226

Лица за контакти с медиите:

[Daniel FERRIE](#) (+32 2 298 65 00)

[Marta WIECZOREK](#) (+32 2 295 81 97)

[Sinéad MEEHAN - VAN DRUTEN](#) (+ 32 2 298 40 94)

[Flora MATTHAES](#) (+32 2 298 39 51)

Въпроси на граждани: [Europe Direct](#) на телефон [00 800 67 89 10 11](#) или на електронния адрес [на информационната служба](#)

Related media

 [Supporting access to school for children caught up in emergencies](#)